

REHTORIN PÄÄTÖS

Pvm

8.11.2018

Nro 1243/03.06.00.00/2018

Rehtorin päätös esiselvityksen päättämisestä ilmoitetun hyvän tieteellisen käytännön loukkausepäilyn johdosta

1. Tausta

FM Andrei Prytkovin (Humanistis-yhteiskuntatieteellinen tiedekunta, Kieli- ja viestintätieteiden laitos) maisterintutkielma "Korkeakoulun opettajan kehollinen vuorovaikutus luennolla: vertaileva tapaustutkimus Suomen ja Venäjän kontekstissa" hyväksyttiin 2017.

Rehtorille saapui 16.8.2018 ilmoitus hyvän tieteellisen käytännön loukkausepäilystä, jonka ovat allekirjoittaneet Mari Honko, Leila Kääntä ja Minna Suni (liite 1.).

Ilmoitus perustuu yliopiston ulkopuolisen henkilön laitoksen johdolle toimittamaan ilmoitukseen, jonka mukaan Prytkov on lainannut hänen opinnäytetyötään hyvän tieteellisen käytännön vastaisesti (Jussi Laine 22.7.2018, liitteen 1. liitteenä).

Ilmoituksen mukaan suoria lainauksia ja puutteellista lähteen merkitsemistä olisi ainakin tutkielman luvussa 2.4. Ilmoituksessa todetaan, että puutteellisesti lähteistetty teksti muodostaa noin yhden sivun mittaisen osion kyseisessä tutkielman luvussa. Tässä tekstiosiossa primäärilähteet on merkitty näkyviin asianmukaisesti eli samalla tavalla kuin Laineen tekstissä, mutta sekundäärilähteen (Laine) suoria lainauksia ei ole merkitty.

Ilmoittajien mukaan on mahdollista, että lähteiden käytön puutteet liittyvät opinnäytetyön tekijän puutteellisiin akateemisiin tekstitaitoihin,

mutta että lähteiden käyttöön liittyvien epäselvyyksien kokonaislaajuus ja vakavuus voivat kuitenkin edellyttää tarkempaa tutkimista.

2. Esiselvitys

Rehtori päätti 11.10.2018 käynnistää asiassa esiselvityksen ja nimesi esiselvittäjäksi Raija Oikarin (liite 2.).

Esiselvittäjä on suorittanut esiselvityksen Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohjeiden mukaisesti: "Esiselvityksen tarkoituksena on alustavasti kartoittaa ilmoituksessa esitettyjen loukkausepäilyjen aiheellisuus ja niiden tueksi esitetyt perusteet. Esiselvityksen yhteydessä kuullaan ilmoituksen tekijää, epäiltyä ja tarpeen mukaan asiantuntijoita ja muita henkilöitä. Esiselvitys on tehtävä kolmen kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta, jollei ole erityisiä syitä, joiden vuoksi selvitykseen tarvitaan pitempi aika."

Esiselvittäjän suorittaman selvityksen mukaan tullut toteen näytetyksi, että tutkielmansa luvussa 2.4. Andrei Prytkov on ottanut Jussi Laineen tutkielmasta suoria lainauksia, mutta viitannut suoraan Laineen käyttämiin lähteisiin jättäen viittaamatta Laineen tutkielmaan. Kappale 2.4. on noin kolme sivua pitkä ja siitä puutteellisesti lainatut kohdat muodostavat yhteensä noin sivun. Esiselvittäjä ei selvityksessään löytänyt merkkejä muusta hyvän tieteellisen käytännön loukkauksesta.

3. Kuuleminen

Andrei Prytkoville toimitettiin lausumapyyntö asiassa 16.10.2018. Hän toimitti vastineensa 2.11.2018 (Liite 3.). Vastineessaan hän toteaa olleensa tutkielmaa tehdessään siinä käsityksessä, että hän voi viitata Laineen käyttämiin lähteisiin suoraan silloin, kun kysymyksessä ei ole Laineen tekemä tulkinta, ja että hänen on viitattava Laineeseen vain silloin, kun tämä tulkitsee alkulähdettä. Prytkov toteaa myös, että hän ei mahdollisesti ymmärtänyt kovin hyvin TENKin vaatimuksia tutkielmaa kirjoittaessaan. Prytkovin mukaan hänellä ei ollut tarkoitusta loukata Laineen oikeuksia.

Ilmoittajille lähetettiin lausumapyyntö 2.11.2018. Heidän lausuntonsa saapui 7.11.2018. (Liite 4.). Ilmoittajat toteavat, että heillä ei ole asiaan lisättävää.

4. Rehtorin päätös

Esiselvityksessä on näytetty toteen, että Andrei Prytkovin maisterintutkielmassa ilmenee ilmoituksen mukaisesti luvaton lainaamista (plagiointia), joka on vilppi. Plagioitu osuus on noin 2 % tutkielmasta. Esiselvittäjä ei selvityksessään löytänyt merkkejä muusta vilpistä.

Esiselvityksen perusteella kysymys ei kokonaisuutena arvioiden ole törkeästä teosta, joka on tehty tieteen tahtoon harhauttamaan tiedeyhteisöä, vaan pikemminkin seurausta huolimattomuudesta ja huonosta tutkijan ammattitaidosta.

Jos HTK-prosessissa todetaan, että kyseessä on vilppi tieteellisessä toiminnassa, päätös on pyrittävä julkistamaan. Opinnäytteiden kohdalla tämä tarkoittaa merkinnän tekemistä kirjaston tietokantaan opinnäytteen viitetietojen yhteyteen sekä tutkinta-aineiston tallentamista opinnäytteen lukijoiden saataville.

Rehtorin päätös liitetään Andrei Prytkovin maisterintutkielman yhteyteen Jyväskylän yliopiston kirjaston arkistoon (Avoimen tiedon keskus). Maisterintutkielman viitetietoihin kirjastotietokantaan merkitään, että asiaan liittyy rehtorin päätös hyvän tieteellisen käytännön loukkausepäilyä koskevassa asiassa. Rehtorin päätös lähetetään tiedoksi Tutkimuseettiselle neuvottelukunnalle sekä arkistoitavaksi yliopiston kirjaamoon.

5. HTK-prosessin päättäminen

Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohjeiden mukaan varsinaista tutkintaa ei suoriteta, mikäli jo esiselvitys on osoittanut, että HTK-loukkaus on tapahtunut, eikä ole erityisiä syitä toimittaa tutkintaa. Varsinainen tutkinta toimitetaan kuitenkin aina, mikäli epäilty tätä vaatii.

Esiselvitys on osoittanut, että HTK-loukkaus on tapahtunut. Andrei Prytkov ei ole vaatinut varsinaisen tutkinnan suorittamista. Tästä syystä varsinaisen tutkinnan suorittaminen on tarpeetonta. Esiselvityksessä ei myöskään ole syntynyt ilmoituksessa epäiltyä laajemmasta vilpistä. Rehtori lopettaa asian käsittelyn omalta osaltaan tällä päätöksellä.

6. Muutoksenhaku

Päätökseen tyytymätön osapuoli voi pyytää asiasta lausuntoa Tutkimuseettiselta neuvottelukunnalta kuuden kuukauden kuluessa päätöksestä.

Jyväskylässä 8.11.2018

Keijo Hämäläinen

Rehtori

LIITTEET:

1. Mari Hongon, Leila Käännän ja Minna Sunin ilmoitus hyvän tieteellisen käytännön loukkausepäilystä 16.8.2018.
2. Rehtorin päätös 11.10.2018.
3. Andrei Prytkovin lausunto 2.11.2018.
4. Mari Hongon, Leila Käännän ja Minna Sunin vastine 7.11.2018.